

ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA INGLIZ TILINING ROLI VA AHAMIYATI

Gaziyeva Shaxnoza

Samarqand Zarmed Universiteti Tillar kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu tezisdá zamonaviy tilshunoslikda ingliz tilining roli va ahamiyati tahlil qilingan. Ingliz tilining global kommunikatsiya, ta'lim, ilm-fan, va madaniyatlararo aloqalardagi o'rni muhokama qilinadi. Shuningdek ingliz tilining xalqaro aloqalar, ilmiy tadqiqotlar va boshqa sohalardagi ahamiyati, shuningdek, tilshunoslik fanidagi o'rni yoritilgan. Ingliz tili rivojlanishining tilshunoslikka qo'shgan hissasi va uning o'rganilish ahamiyati haqida ham so'z boradi.

Kalit so'zlar: zamonaviy tilshunoslik, global kommunikatsiya, ta'lim va ilm-fan, madaniyatlararo aloqalar, lingvistika, grammatik qurilma, leksik birlik.

Kirish. Zamonaviy tilshunoslikda ingliz tili butun dunyoda keng tarqalgan va o'rganilayotgan til sifatida alohida o'ringa ega. Ingliz tili nafaqat ingliz tilida so'zlashuvchi mamlakatlarda, balki ko'plab davlatlarda xalqaro aloqalar, ta'lim, ilm-fan, biznes va madaniyat sohaslarida muhim vosita sifatida faol foydalaniladi. Bu tilning ahamiyati ham ilmiy tadqiqotlarda, ham amaliy hayotda o'sib bormoqda.

Ingliz tilining global roli. Ingliz tilining global roli turli sohalarda o'z ifodasini topadi. Birinchi navbatda, ingliz tili xalqaro kommunikatsiyaning asosiy vositasi sifatida namoyon bo'ladi. 21-asrda internet va texnologiyalarning rivojlanishi ingliz tilining global madaniyatdagi o'rnini yanada mustahkamladi. Mamlakatlar o'rtasida erkin axborot almashinuvi, ilmiy va akademik tadqiqotlar, biznes faoliyatlari, siyosiy muloqotlar ingliz tili yordamida amalga oshiriladi. Ingliz tilining bu roli ham korporativ madaniyatda, ham xususiy sektorda e'tirof etilgan.

Ta'lim va ilm-fan sohasidagi o'rni. Zamonaviy tilshunoslikda ingliz tilining ahamiyati ta'lim va ilmiy tadqiqotlar bilan chambarchas bog'liqdir. Ko'plab xalqaro ilmiy jurnallar va maqolalar ingliz tilida chop etiladi. Bu esa ilmiy ma'lumotlarga erishishni osonlashtiradi va olimlarning o'zaro hamkorligini kuchaytiradi. Ingliz tili nafaqat so'zlashuv tili sifatida, balki ilmiy til sifatida ham katta ahamiyatga ega. Ko'plab ilmiy konferensiyalar va seminarlar ingliz tilida o'tkaziladi, bu esa ilm-fan va ta'lim sohasida global hamkorlikni ta'minlaydi.

Madaniyat va kommunikatsiya. Ingliz tili, shuningdek, madaniyatlararo muloqotda muhim rol o'ynaydi. Film, musiqalar, televideniye dasturlari va kitoblar kabi madaniy mahsulotlar ko'pincha ingliz tilida yaratiladi. Bu esa turli millat va madaniyatlar o'rtasidagi aloqalarni kuchaytiradi. Global miqyosda ingliz tilining keng tarqalishi dunyo madaniyatlari o'rtasida o'zaro tushunishni va hamkorlikni rivojlantiradi.

Zamonaviy tilshunoslikda ingliz tilini o'rganishning muhimligi. Zamonaviy tilshunoslikda ingliz tilini o'rganish talabalar va tadqiqotchilar uchun katta ahamiyatga ega. Ingliz tili tilshunoslik, lingvistika, tarix, adabiyot va boshqa fanlarni o'rganishda asosiy vosita hisoblanadi. Ingliz tilining grammatika va leksik strukturalarini o'rganish tilshunoslarga boshqa tillar bilan taqqoslash imkoniyatini yaratadi. Bu tilning rivojlanishini va evolyutsiyasini o'rganish zamonaviy tilshunoslikda juda muhim bo'lib, ko'plab yangi ilmiy yo'nalishlarning shakllanishiga sabab bo'lmoqda.

Ingliz tilining global kommunikatsiya vositasi sifatidagi roli va ahamiyati. 21-asrda ingliz tili internetda eng keng tarqalgan tilga aylangan. Statistikalarga ko'ra, internet foydalanuvchilarining 60% dan ortig'i ingliz tilini o'ziga asosiy til sifatida tanlagan. Bu o'z navbatida, ingliz tilining global kommunikatsiyaning asosiy vositasi sifatida ahamiyatini ko'rsatadi. Xalqaro tashkilotlar, biznes va ilmiy tadqiqotlarda ingliz tili qabul qilingan standart til bo'lib qolgan. Ingliz tilida chop etilgan ilmiy maqolalar soni boshqa tillarda chop etilgan maqolalarga nisbatan ancha ko'pdir. Masalan, Scopus yoki Web of Science kabi ilmiy ma'lumotlar bazalarida ingliz tilida nashr etilgan maqolalar butun dunyo bo'ylab ilmiy tadqiqotchilar uchun asosiy manba hisoblanadi. Bu esa ingliz tilining ilm-fan va ta'lim sohasidagi yetakchi pozitsiyasini tasdiqlaydi.

Madaniyatlararo aloqalar va ingliz tili. Hollywood kino sanoati ingliz tilining madaniyatlararo aloqalarda qanday katta rol o'ynashini ko'rsatadi. Dunyo bo'ylab ingliz tilida yaratilgan filmlar, seriallar va musiqa ko'plab madaniyatlar va xalqlarni birlashtiradi. Masalan, "The Avengers" kabi mashhur kino filmlari dunyo bo'ylab millionlab tomoshabinlar tomonidan ingliz tilida tomosha qilinadi. Unda ingliz tilining global madaniyatdagi muhim rolini va xalqaro aloqalardagi ahamiyatini ko'rsatadi.

Ko'plab xorijiy universitetlar, masalan, Oksford, Kembrij, Harvard, MIT kabi o'quv yurtlari ingliz tilida ta'lim beradi. Bu tilning ta'lim tizimidagi o'rni global miqyosda muhimligini ta'kidlaydi. Ingliz tili nafaqat o'quv materiallari, balki talabalar va professorlar o'rtasidagi muloqotning asosiy tili sifatida ishlatiladi. Bu esa tilning global ta'lim tizimidagi yuqori ahamiyatini ko'rsatadi.

Ingliz tilining madaniyat va tilshunoslikdagi ahamiyati. Zamonaviy tilshunoslar ingliz tilini o'rganish orqali boshqa tillarni tushunishga va taqqoslashga imkoniyat yaratadilar. Masalan, ingliz tilining morfologiyasi va sintaksisi boshqa Hind Yevropa tillari bilan taqqoslanadi. Xususan, ingliz tilining leksik tuzilishi, tilshunoslar tomonidan boshqa tillar bilan solishtirilib, ularning rivojlanish jarayonlarini tushunishga yordam beradi.

Xulosa. Ingliz tilining global roli va ahamiyati, yuqoridagi misollar asosida, nafaqat kommunikatsiyada, balki ilm-fan, iqtisodiyot va madaniyat sohalarida ham alohida o'rin tutishini ko'rsatadi. Bu tilning tarqalishi va foydalanilishi zamonaviy tilshunoslikda muhim tadqiqot mavzusi bo'lib qolmoqda.

Zamonaviy tilshunoslikda ingliz tilining roli va ahamiyati nihoyatda katta. U global kommunikatsiyaning asosiy vositasi bo'lib, ilm-fan, ta'lim, biznes va madaniyat sohalarida muhim o'rin tutadi. Ingliz tilining xalqaro miqyosda keng tarqalishi va uning madaniyatlararo aloqalardagi o'rni tilshunoslik fanini yanada rivojlantirishga, shuningdek, ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Bu tilni o'rganish zamonaviy dunyoda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur ko'nikma sifatida e'tirof etilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Crystal, D. (2003). *English As A Global Language* (2nd Ed.). Cambridge University Press.
2. Graddol, D. (2006). *English Next: Why Global English May Mean The End Of 'English As A Foreign Language'*. British Council.
3. Kachru, B. B., & Nelson, C. L. (2006). *World Englishes*. Cambridge University Press.
4. Pennycook, A. (1994). *The Cultural Politics Of English As An International Language*. Longman.

5. Шахноза, Г. А. (2023). OPINIONS AND CONSIDERATIONS ON THE STUDY OF ERGATIVE VERBS. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 6(2).
6. Shakhnoza, G. (2024). FORMS OF ACTION IN THE ENGLISH VERB SYSTEM. *ILM-FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI*, 2(1), 114-116.
7. Abduvasievna, G. S., Habibdjanovna, B. D., Karimovna, Y. S. (2021). Foreign Language Teachers In The System Of Public Education. *Annals Of The Romanian Society For Cell Biology*, 7001-7010.
8. Abduvasievna, G. S. (2024). THE ROLE OF TASKS AND GAMES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES. *ILM-FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI*, 2(1), 106-107.
9. Shakhnoza, G. (2024). NEW METHODS AND ANALYSES OF COMMUNICATIVE APPROACH IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES. *Research Focus*, 3(11), 60-62.
10. Shakhnoza, G. (2024). SOME COMMENTS ON MODERN COMMUNICATIVE ASPECTS OF FOREIGN LANGUAGE STUDY. *Eurasian Journal Of Academic Research*, 4(10), 201-204.
11. Shakhnoza, G., & Sanobar, F. (2023). COMPETENCE IN CREATING MEDIA EDUCATION AND VIDEO LESSONS DIGITIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS.